

Nr.19/12

Ministerul Afacerilor Interne

Din 19.12.2025

d-nei Daniela Chipenco
danilea.chiperco@mai.gov.md

Congresul Național al Ucrainenilor din Moldova a examinat proiectul Hotărârii de Guvern din 03.12.2025 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.21/2023 privind acordarea protecției temporare persoanelor strămutate din Ucraina, și în limitele componentelor funcționale și bazându-se pe numeroasele adresări ale refugiaților și persoanelor strămutate, obținute în rezultatul studierii rezultatelor chestionarelor organizate privind discuția publică a proiectului menționat, comunicăm următoarele:

1. La p. 6 textul “1 martie 2026” și ulterior termenul să fie prelungit până la data de 01 martie 2027, „sau până la crearea condițiilor de siguranță în țara sau regiunea lor de origine” (situația mai certă va oferi persoanelor strămutate posibilitate de a se organiza privind legalizarea statutului lor de aflare pe teritoriul Republicii Moldova și integrării în societate, fiind nevoiți să caute cât locul de trai, atât și locul de muncă, studii sau posibilitate de fondare unui business local). Prelungirea protecției va contribui și la asigurarea faptului că sistemul de azil nu va fi supraincarcat, în cazul în care persoanele vor fi strămutate mai aproape de data de 1 martie 2027 (datorită crizei umanitare în energetică în Ucraina)

P. 7 va avea cuprins că, „7. Beneficiarii de protecție temporară care au obținut acest statut până la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, și doresc să beneficieze în continuare de protecție temporară, pot depune cererea de prelungire a protecției temporare în condițiile stabilite de prezenta hotărâre”. P. 12.¹ stabilește ca cererea de prelungire se depune în perioada 1.02.2026- 30.04.2026. Punctul 12⁸ stabilește că În cazul nedeunerii cererii în perioada stabilită la pct. 12¹ protecția temporară acordată beneficiarului încetează la data indicată în documentul de identitate, fără a aduce atingere dreptului persoanei de a solicita protecție temporară în condițiile prevăzute la pct. 5.”. Din cele menționate mai sus reiese că, dacă persoana cointeresată nu a depus cerere de prelungire după data de 01.03.2026, protecția temporară va înceta la data indicată în documentul de identitate, ceea ce înseamnă că de-facto prelungirea poate fi solicitată în perioada 01.02.-01.03.2026.

P. 12⁵ stabilește că “În cazul în care se constată întrunirea condițiilor care permit prelungirea statutului de beneficiar de protecție temporară, prelungirea valabilității documentului de identitate este efectuată în mod automat, cu titlu gratuit, fără necesitatea eliberării unui nou document. Valabilitatea documentului de identitate a beneficiarului protecției temporare se verifică prin scanarea codului QR, de pe partea verso a documentului”. Lipsa necesității de a schimba documentul de identitate e bună pentru sistemul de stat, dar în practică va cauza cazuri de neclaritate, deoarece la beneficiarii vor rămâne și actele de identitate expirate și actele de identitate valabile prelungite.

2. Este binevenita poziția legiuitorului de a lăsa valabile actele pe toată durata a examinării cererii de prelungire depuse.

3. Menționăm că este utilă și pozitivă obligația de a informa autoritățile locale de specialitate în domeniul învățământului din raza teritorială privind înscrierea copilului în sistemul de învățământ cu prezență fizică sau online, dar credem că pentru beneficiarii noi acesta poate cauza niște neclarități deoarece părinții pot să nu cunoască unde să raporteze, mai ales dacă copilul lor nu frecventează școală din Moldova dar face studii online în Ucraina.

4. În afara de cele comentate, bazându-ne pe solicitările persoanelor strămutate, care au avut posibilitate de a examina proiectul menționat solicităm să fie examinate următoarele posibilități pentru beneficiari de protecție temporară, care nu sunt prevăzute de Hotărârile Guvernului nr.21/2023, sau care sunt elucidate în practică și anume:

- Posibilitate de achiziționare a poliței de asigurare medicală în condiții favorabile pentru beneficiarii (deținători) de protecție temporară (în prezent beneficiarii de protecție temporară beneficiază de servicii medicale, acoperite din bugetul național, dar se confruntă cu problema activării poliței dacă nu sunt angajați în baza contractului individual de muncă). Sunt și cazuri ca părintele - beneficiarul de protecție temporară este încadrat în câmpul muncii și are poliță activă. Dar copilul beneficiază doar de serviciile medicale acoperite de protecția temporară.

- Simplificarea procedurilor de obținere unui alt statut pentru legalizare în Republica Moldova, de exemplu permis de ședere și/sau cetățenie (Multe persoane strămutate care sunt încadrați în câmpul muncii și vor beneficia de servicii bancare pentru creditare ipotecară sau de studii superioare optează pentru modificarea statutului propriu și vor opta pentru simplificarea procedurilor, fiind deja înregistrați și documentați în Republica Moldova).

- Posibilitate de facilitare a politicilor bancare pentru beneficiarii de protecție temporară în vederea acordării creditelor ipotecare și de business, pentru integrarea în societatea Republicii Moldova prin stabilire cu traiul și fondarea businessului local. Cunoaștem faptul că multe persoane strămutate plătesc aproape 1/3 – 1/2 din bugetul lor pentru achitarea locuințelor închiriate și posibilitatea achitării locuinței proprii va crește motivarea persoanelor strămutate de a se integra în societatea noastră.

De asemenea, dorim să atragem atenția asupra faptului că, în urma consultărilor și a feedback-ului direct recepționat din partea refugiaților și beneficiarilor de protecție temporară, a fost exprimată **îngrijorarea privind procedura de prelungire a protecției temporare prin depunerea obligatorie a cererii într-un termen strict.**

Beneficiarii solicită examinarea posibilității **prelungirii automate a protecției temporare**, similar practicilor aplicate în unele state europene, cel puțin pentru anumite categorii de persoane. Această solicitare este motivată de riscul real ca unele persoane să nu poată depune cererea în termenul stabilit din motive obiective și independente de voința lor, cum ar fi:

- aflarea în afara teritoriului Republicii Moldova pentru perioade îndelungate (de exemplu, marinari aflați în curse maritime);
- imposibilitatea deplasării din motive de sănătate sau situații familiale excepționale;

- lipsa accesului la informație sau la mijloace tehnice necesare pentru depunerea cererii, în special în cazul persoanelor vulnerabile.

În acest context, considerăm că **o procedură de prelungire automată a protecției temporare**, cel puțin pentru beneficiarii deja înregistrați și documentați, ar contribui la reducerea anxietății în rândul refugiaților, ar preveni pierderea neintenționată a statutului juridic și ar diminua presiunea administrativă asupra autorităților competente.

Cu respect,

Administratorul Asociației Obștești „Congresul National al Ucrainenilor Din Moldova”

Dmitri Lecarțev

